

XI AZƏRBAYCAN BEYNƏLXALQ GEOFİZİKA KONFRANSININ MATERİALLARI

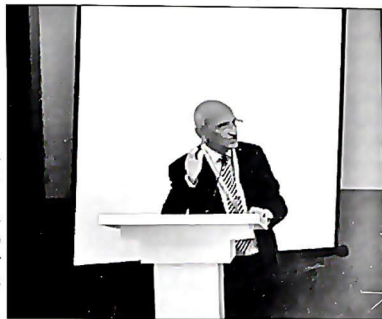
KONFRANS BARƏDƏ ÜMUMİ MƏLUMAT

16-18 oktyabr 2019-cu il tarixində "Fairmont Baku - Bakı Alov Qüllələri" məkanında SPE-nin İllik Xəzər Texniki Konfransı keçirilmişdir. Beynəlxalq konfrans "Rəqəmsal transformasiya: Gələcəyə qapı açmaq" ümumi başlığı altında keçirilmişdir. SPE-nin illik konfransı ilə birgə, həmçinin EAGE-nin dəstəyi ilə Azərbaycan Neftçi Geoloqlar Cəmiyyətinin (ANGC) konfransı və XI Azərbaycan Beynəlxalq Geofizika Konfransı yer almışdır. Konfrans Azərbaycan Milli Geofizika Komitəsi (AMGK) tərəfindən tərtib edilmiş texniki proqram əsasında 18 oktyabr tarixində ANGC-nin konfransı çərçivəsində keçirilmişdir. Konfransda SOCAR GGİ, SOCAR "Neftqazəlmətdəqiqatlayihə" İnstitutu, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının və Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin

aparıcı mütəxəssisləri iştirak etmişlər. Konfransda həmçinin Rusiya Federasiyasının dövlət və özəl təşkilatlarının nümayəndələri iştirak etmişlər.

İlk məruzə ilə GGİ-nin geologiya üzrə rəis müavini A.M. Əhmədov çıxış etmişdir. O, son illərdə Respublikamızın ərazisində regional tədqiqatlar əsasında alınmış məlumatlar barədə konfrans

iştirakçılarına məlumat vermiş və qeyd etmişdir ki, regional tədqiqatlar zamanı seçilmiş ölcəvi müşahidə sistemi nəticəsində tədqiqat sahələrində geoloji kəsiliş Yura çöküntülərinə qədər mərtəbə-mərtəbə öyrənilmiş, onu təşkil edən çöküntü kompleksinin yatım və toplanma şəraiti müəyyənləşdirilmiş, regionun hövzə modelinin qurulması, karbohidrogenlərin generasiya mənbələrinin və miqyası yollarının dəqiq proqnozlaşdırılması üçün etibarlı zəmin yaradılmışdır. Alınmış geoloji məlumatların dolğunluğunu nəzərə alaraq, analoji tədqiqatların digər regionlarda, o cümlədən "quru-dəniz" keçid zonalarında tətbiqinin zəruriliyi konfrans iştirakçılarının diqqətinə çatdırılmışdır.

AMEA-nın üzvləri P.Z. Məmmədov və Ə.Ə. Feyzullayevin çıxışlarını bir-birinin davamı kimi qiymətləndirmək mümkündür. Belə ki, P.Z. Məmmədov Cənubi Xəzər meqa-hövzəsinin geoloji inkişaf tarixi və tektonik-sedimentasiya modeli barədə yeni baxışlar əsasında məlumat verdikdən sonra, Ə.Ə. Feyzullayev bu hövzədə neft-qaz yataqlarının formalaşması və karbohidrogenlərin miqrasiya yolları barədə danışıq. B.S. Aslanov Yevlax-Ağcabədi çökəkliyində (YAÇ) aparılmış seysmik tədqiqatların regional paleogeoloji təhlili əsasında çökəkliyin dörin tektonik xüsusiyyətləri, ayrı-ayrı strukturların neft-qaz perspektivliyi barədə konfrans iştirakçılarına ətraflı məlumat vermişdir.

T.R. Əhmədovun məruzəsi Rusiyanın "Panqeya"

Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən yaradılmış "Əksolunmaların Parametrik Açılması" (ƏPA) üsulu ilə sürət analizinin üstünlüklərinə bəsr olunmuşdur. O, üsulun tətbiqi zamanı istifadə edilən təmas çevrilməsi sərhədinin ixtiyari forma və xarakteri üçün sürətin düzgün seçilməsinin təmin olunduğunu qeyd etmişdir. ƏPA üsulunun prinsipial üstünlüyü barədə danışdıqdan sonra Hövsn-Ziğ sahəsində üsulun tətbiqi ilə alınmış nəticələr təqdim olunmuşdur.

T.X. Niyazov seysmik kəşfiyyət üsulları ilə Mezozoydaxili çöküntülərin geoloji quruluşunun öyrənilməsi istiqamətində aparılan tədqiqatlar və alınan nəticələr barədə məruzə ilə çıxış etmişdir. YAÇ-ın şimal-qərb hissəsində xüsusi tədqiqatlar aparılaraq, qeyd olu-

nan dalğaların mənsəyi müəyyənləşdirilmiş, onların Mezozoy intervalında intişar tapmış çöküntülərin geoloji sərhədləri ilə əlaqədar faydalı dalğalar olması aydınlaşdırılmış və Mezozoy çöküntüləri intervalında fasiləli seysmik horizonların izlənməsi mümkün olmuşdur. Tədqiqat sahəsini əhatə edən profil şəbəkəsi üzrə izlənən sərhədlər Mezozoydaxili çöküntüləri səciyyəyəldən sxematik struktur xəritələr tərtib etməyə və onun əsasında bu çöküntülərin daxili quruluşu haqqında ilkin təsəvvür yaratmağa imkan vermişdir.

T.N. Şıxməmmədova böyük maraqla dinlənən məruzəsində seysmik kəşfiyyət və quyu geofiziki məlumatlarının kompleks interpretasiyası nəticəsində Məhsuldar Qatın horizonlarının litoloji-fasial xüsusiyyətlərinin öyrənilməsinə toxunaraq, aparılmış tədqiqatlar nəticəsində neftli-qazlı horizonların müəyyənləşdirilməsi imkanını qeyd etmişdir.

Q.Q. Abbasova Abşeron küpəsi və Qərbi Abşeron yataqlarında Mezokaynazoy çöküntülərini açmış quyu məlumatları əsasında sahənin tektonik xüsusiyyətləri, süxurların petrofiziki xassələrinin dərinlik boyu və

sahə üzrə dəyişmə qanunauyğunluqları barədə məlumat vermişdir.

T.D. Qarayeva Paleogen dövründə Kiçik Qafqaz-ın şərç hissəsinin paleomaqnetizmini tədqiq etmək məqsədilə aparılan tədqiqatlardan və alınan nəticələrdən danışıq, maqnit sahəsinin təşkilçilərinin sahə üzrə paylanması haqqında məlumat vermişdir.

Konfransın işinin yekununda müzakirələr aparılmış, gələcək planlar haqqında təkliflər irəli sürülmüşdür. Çıxış edən P.Z. Məmmədov, Ə.Ə. Feyzullayev, H.İ. Şəkarov, S.M. Astaxov (Rusiya), V.V. Boqoyavlenskiy (Ukrayna) konfransın keçirilməsinin mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini vurğulayıb, bəla tədbirlərdə müxtəlif ölkələrdən gəlmiş mütəxəssislər arasında aparılan fikir mübadiləsinin əhəmiyyətli olduğunu bildirmişlər. Sonda Azərbaycan Milli Geofizika Komitəsi İctimai Birliyinin sədri və konfransın təşkilat komitəsinin həmsədri Ş.S. Köçərli konfrans iştirakçılara öz dərin təşəkkürünü bildirmişdir.

Bununla XI Azərbaycan Beynəlxalq Geofizika konfransı öz işini yekunlaşdırmışdır. "Azərbaycanda Geofizika Yenilikləri" jurnalının bu nömrəsində konfransda dinlənilmiş bəzi məruzələrin mətni yerləşdirilmişdir.

Haftız İ. Şəkarov
"Neftqaz elmi tədqiqatlayihə"
institutunun Geofizika
departamentinin rəisi
Heyran R. Muradova
Geofizika və Geologiya İdarəsi
İKTŞ şöbəsinin böyük mühəndisi

